

Bil. J.Synemännens utlåtande

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende torrläggning av mark tillhörande byarne Hallasjö, Skärgöl och Slätafly nr 2 i Torsås socken, Södra Møre härad av Kalmar län.

Ifrågavarande företag avser torrläggning av vattenskadad till största delen odlad jord och är att hänföra till dikning varom stadgas i 7 kap. 1-19 §§ vattenlagen. Det till utförande föreslagna avloppet är på hithörande plankarta betecknat med A-B¹-B med en sammanlagd längd av 10,5 meter.

Det vattenskadade området har blivit på marken inmätt och avvägt och innefattar plankartan över dessamma all den mark, som för närvarande ej är torrlagd till 1,2 meters djup. Vid bestämmandet av begränsningskurvan för området har markens naturliga fall lagts till grund för beräkning av kurvans höjdläge. I hithörande beskrivningslängd finnes de särskilda ägofigurerna inom området närmare angivna. Av denna längd framgår att arealen av området uppgår till 13,095 hektar varav 9,305 hektar åker och 3,75 hektar äng.

Över det till utförande föreslagna diket har efter på marken verkställd avvägning profil blivit uppgjord såvälken avloppets fallförhållande framgår. Avloppet har utlagts med

bottenlutningar av 0,5:1000 från påle 0+5 till påle 8 samt 1,35:1000 från påle 8 till påle 9+60. Där bottenlutningen är 0,5:1000 är sidolutningen 1:1,5 men i övrigt 1:1,25. Bottenbredden är överallt 0,5 meter.

Nederbördsområdet utgör vid påle 8+50 17 kvadratkilometer. Avrinningen är beräknad till 0,7 lit. pr. sek. och hektar. Den avrinnande vattenmängden blir vid flöden $1,20 \text{ m}^3$ pr. sek. och beräknas framrinna med ett största vattendjup av 1,15 meter.

På plankartan är det föreslagna diket till sitt läge utmärkt med två parallella heldragna röda linjer.

I den bifogade kostnadsberäkningen äro alla erforderliga arbeten närmare specificerade. Enligt beräkningen uppgår kostnaden för de till utförande föreslagna arbetena till 3170:- kronor vari inbegripes ersättning för mark, som åtgår till avloppens utvidgande.

Inga broar beröras av företaget.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 22 § och 10 kap. 60 § vattenlagen hava synmännen verkställt uppskattning av den genom företaget uppkommande båtnaden och återfinnes såväl de särskilda ägofigurernas, som de särskilda fastigheternas belöpande andelars värden före och efter den föreslagna avdikningen ävensom låtnedsvärdena i den förut angivna beskrivningslängden.

Enligt denna längd utgör markens värde före torrläggningen 7657:15 kronor och efter torrläggningen 11,457:20 kronor vedan värdeökningen genom företaget skulle komma att uppgå till 6800:05 kronor.

Beträffande tillvägagångssättet vid uppskattningen av den genom företagets utförande uppkommande båtnaden torde böra anföras, att härvid hänsyn tagits till såväl jordens naturliga godhet, som lutningsförhållanden, belägenhet med avseende på avdöningsmöjligheterna, höjdläge och andra förhållanden, som härvid kunnat inverka. De i beskrivningen för de särskilda ägofigurerna angivna höjdlägesgraderna hava bestämts med ledning av särskilt upprättad gradtabell.

Något laga hinder mot företaget har ej anmälts eller kunnat utrönas.

Synemännen hava ej funnit skäl föreskriva fördjupning av dike å nedanförliggande mark enligt bestämmelserna i 7 kap. 3 § vattenlagen.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga synemännen med stöd av 5 § 7 kap., 6 § 10 kap. och 19 § 9 kap. vattenlagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av diket skall utgå i överensstämmelse med den upprätlade jordersättningslängden, vilken anlagts

protokollet under bil. G, dels ock att ersättning för jord som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp, som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon delägare det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i enledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgandet i 57 § 7 kap.

vattenlagen.

Undersökning har verkställtts huruvida uppdelning av företaget i avdelningar bör ske. Härvid har på grund av de större arbetssvårigheterna inom den övre delen av dikningen speciellt ovan och nedan pålen 11 särskild beräkning utförts med avseende på dikningen från punkt A till punkt B samt från punkt B¹ till punkt C.

Resultatet av undersökningen framgår av nedanstående tabell:

Ägofig.s n:r	Dikes-sträcka	Avdel-ning	Kostnad för sträcken	Förbätt-rings-värde	Rel. kostnad.
1-35	A-B ₁ -B	AB	3170:-	3276:15	0,9676
35-68	B ₁ -B-C	B ₁ C	5330:-	3523,90	1,5125
			8500:-	6800,05	1,25

Nedanstående tabell utvisar absoluta och relativa kostnaden för torrläggning av varje dikningsavdelning för sig.

Avdel-ning.	Kostnad för sträcken kr.	Kostnad för fall kr.	Summa kostnad kr.	Förbätt-rings-värde kr.	Relativ kostnad.
AB	3170	-	3170	3276,15	0,9676
B ¹ C	5330	170	5800	3523,90	1,6159

Därest de båda avdelningarna sammanfördes i gemensam dikning skulle den relativa torrläggningskostnaden höjas

utöver avdelning A-B:s egna relativa kostnad vilket icke får ske. Dikessträcken A-B skall med den mark, som är av denna dikessträcka för sin torrläggning direkt beroende utgöra en avdelning för sig och får icke sammanföras med ovanförliggande mark.

Till utförande föreskriva synemännen dikessträcken A-B¹-B. Skulle ägare av mark som för sin torrläggning är beroende av diket B-C framdeles önska upptagande av detta dike finnes i ägobeskrivnings- och värderingslängden uträknat de genom dikningen beräknade förbättringsvärden vilka skola vara avgörande för delaktigheten i kostnaderna och underhållet av nämnda dikning.

Belägare som ej sökt förrättningen eller ej är att anse som sökande till densamma vare ej pliktig vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet av den åtnad hans mark därigenom beredes.

Beträffande företaget få synemännen jämlikt 10 kap.

62 och 64 §§ vattenlagen bestämma:

att företaget skall benämnas "Hallasjö dikningsföretag av år 1924;"

att företaget skall utföras i överensstämmelse med det upprättade förslaget;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till

ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avloppen och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,6 meter samt ej givas brantare lutning mot diket än 1:1; och att bankerna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas på för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex. vid i avloppen inmynnande tegdiken eller svackor i marken, dock på minst var 50 meter;

att samtliga med företaget förenade arbeten skola utbjudas till utförande antingen i offentlig auktion eller genom infordrande av anbud, såvida ej överenskommelse träffas om utförandet på annat sätt;

att företaget skall underhållas i enlighet med förslaget och att därför rensningar skola företags så ofta behovet det påkallar dock minst vart tredje år. Kostnaderna för underhållet skola fördelas efter de grunder som gälla för utförandet av företaget;

att uppdämning av dikena ej får ske och enskilda broar ej byggas så att de inkräkta på den erforderliga fria dikessektionen;

att företaget skall vara påbörjat inom ett / 1 / år från den dag denna förrättning vunnit laga kraft samt vara avslutat tre / 3 / år därefter;

att arbetet får taga sin början så snart förrättningen vunnit

laga kraft och anmälan om styrelseval gjorts till Länsstyrelsen i Kalmar län.

att om någon delägare det fordrar avsyning av arbetet skall

företagas av statens lantbruksingenjör;

att de fixpunkter, till ledning vid arbetenas utförande och

framtida rensningar, som inhuggits på följande ställen:

vid påle 5+50 söder om diket på höjden 7,27

cirka 60 meter öster om påle 16 på höjden 8,21

icke få rubbas.

Detta företag är beläget inom det nederbördsområde som betecknats med nummer 79 och hänvisas beträffande läget i övrigt till översiktskarta bil. II.

Kostnaderna för denna förrättning skola jämlikt 10 kap. 30, 79 och 80 §§ vattenlagen förskjutas av sökandena och fördelas mellan delägarna i enlighet med bifogade kostnadsfördelningslängd.

Till förrättningen hörande kartor och handlingar skola för framtiden förvaras hos lantbrukaren Per Svensson, Hallasjö, Bidalite och uppdraga synemännen åt samme man att sammankalla delägarna till förrättande av val av styrelse för företaget.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 35 § II kap. vattenlagen.

Hallasjö den 7 nov. 1921

Torsten Jonzon

Statens lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

Robert Larsson

Eric Petersson

